

**ХАУЪРД ЛЪВКРАФТ
ПОКАЗАНИЯТА НА РАНДОЛФ
КАРТЪР**

Превод от английски: Адриан Лазаровски, 2013

chitanka.info

Повтарям ви, господа, че цялото ви разследване е безрезултатно. Задръжте ме тук навеки, ако желаете; хвърлете ме в затвора или ме екзекутирайте, щом ви трябва жертва, за да умилостивите илюзията, която наричате правосъдие; аз обаче не мога да кажа повече, отколкото вече казах. Разправих ви всичко, което съм в състояние да си спомня, с абсолютна искреност. Нищо не е изопачено или прикрито и ако нещо остава неясно, то се дължи на тъмния облак, обгърнал съзнанието ми... както и на обвеаната в тайнственост природа на ужасите, които го създадоха.

Отново ви заявявам, че не зная какво се случи с Харли Уорън, макар и да мисля — почти се надявам, — че той е потънал в покой и забрава, ако изобщо може да съществува подобно нещо. Вярно е, че от пет години бях неговият най-близък приятел и донякъде споделях страховитите му търсения на неизвестното. Не ще отрека, въпреки че паметта ми е неясна и несигурна, че вашият свидетел може да ни е зърнал заедно, както самият той твърди, на хълма Гейнсвил, на път към Голямото кипарисово тресавище, в единайсет и половина през онази ужасна нощ. Дори ще потвърдя, че носехме електрически фенери, лопати и макара с намотана жица и прикрепени инструменти, защото всички тези неща играеха важна роля в единичната тайнствена сцена, връзала се завинаги в разклатената ми памет. Ала за онова, което последва, както и за причината да бъда намерен сам и зашеметен на брега на тресавището следващата сутрин, ще продължа да настоявам, че не зная нищо, с изключение на онова, което ви разказах. Вие ми повтаряте, че в блатото или близо до него няма нещо, което би могло да създаде условията за този страховит епизод. Аз пък ви отговарям, че не зная нищо отвъд онова, което видях. Дали е било видение или кошмар — нещо, на което все още отчаяно се надявам, — това е всичко, което моето съзнание е запазило от случилото се в ония ужасяващи часове, след като се изгубихме от човешки поглед. А защо Харли Уорън не се завърна, той или сянката му — или някоя безименна твар, която не мога да опиша, — това само той може да каже.

Както вече ви споменах, особените изследвания на Харли Уорън ми бяха добре познати и до известна степен ги споделях. От неговата обширна колекция от странни и редки книги на забранени теми бях прочел всичко, написано на езиците, които владее; ала тези книги бяха

единици в сравнение с написаните на непознат за мен език. Мисля, че повечето от тях бяха на арабски; а вдъхновената от дявола книга, която предизвика края — книгата, която той тайно носеше в джоба си, пазейки я ревниво от очите на света, — бе изпълнена с писмени знаци, каквито никъде другаде не бях виждал. Уорън така и не пожела да ми разкрие какво точно имаше в нея. Колкото до същността на нашите проучвания — трябва ли да споменавам отново, че вече не си спомням добре всичко? Това ми се струва висша проява на милосърдие, тъй като изследванията бяха отвратителни и аз ги извършвах по-скоро с неохотна заинтригуваност, отколкото с истинско влечение. Уорън винаги имаше надмощие над мен и понякога се плашех от него. Спомням си как потреперих при изражението на лицето му в нощта преди ужасното събитие, когато той говореше непрекъснато за своята теория, обясняваща защо някои трупове никога не се разлагат, а остават свежи и запазени в гробовете си в продължение на хиляда години. Но вече не се страхувам от него, понеже подозирам, че той се е срещнал с чудовищни страхове отвъд познанията ми. Сега се страхувам за него.

Още веднъж ще кажа, че нямам ясна представа за целта ни през онази нощ. Вероятно тя бе свързана с книгата, която Уорън носеше със себе си — древната книга с неразгадаеми букви, пристигнала от Индия преди един месец, — но се заклевам, че не зная какво сме очаквали да намерим. Свидетелят ви казва, че ни е видял в единайсет и половина на хълма Гейнсвил, поели към Голямото кипарисово тресавище. Сигурно това е вярно, макар че аз нямам отчетлив спомен за него. Картината, оставила незаличими следи в паметта ми, се състои само от една сцена, случила се дълго след полунощ, тъй като чезнещият лунен сърп бе застинал високо в мъгливите небеса.

Мястото беше старинно гробище; толкова древно, че потръпнах при вида на многобройните следи от незапомнени времена. Намираше се в дълбока, влажна падина, обрасла с отвратителна буйна трева, мъх и пълзящи плевели, над които се стелеше неприятен мирис, абсурдно асоцииран от ленивото ми въображение с гниещ камък. Навред откривах признаци на немара и грохналост и ми хрумна, че ние с Уорън сме първите живи същества, посегнали на смъртоносното безмълвие, царящо сигурно от векове. Над ръба на долината бледият и гаснещ лунен сърп надничаше през зловонните изпарения, отделяни

сякаш от катакомбите, и на светлината от колебаещите се, немощни лъчи можех да различа отблъскваща фаланга древни каменни плочи, урни, гробници и мавзолеи — порутени, обрасли с мъх, напоени от влага и донякъде скрити от скверното изобилие на буйния растеж.

Първото ми ярко впечатление за моето собствено присъствие в този страховит некропол представлява моментът, в който двамата с Уорън спряхме пред една почти заличена гробница и хвърлихме в нея няколко тежести, които явно сме носели. Сега се сецям, че имах електрически фенер и две лопати, докато моят спътник бе снабден с подобен фенер и преносимо телефонно оборудване. Нито дума не беше промълвена, тъй като мястото и мисията ни бяха добре известни; затова без излишно бавене хванахме лопатите и започнахме да разчистваме тревата, бурените и пръстта от плоския и архаичен мъртъв дом. След като разкрихме цялата повърхност, състояща се от три огромни гранитни плочи, ние се отдръпнахме, за да огледаме костницата, а Уорън направи някои пресмятания наум. След това той се върна при гроба и използвайки лопатата като лост, се помъчи да повдигне плочата, лежаща най-близо до каменната развалина, представлявала горд паметник в отдавнашните дни, ала не успя и ми направи знак да му помогна. Накрая, след като обединената ни сила разклати камъка, ние напрегнахме мишци, повдигнахме го и го катурнахме на една страна.

Преместването на плочата разкри черен отвор, от който се издигнаха толкова отвратителни газове, че моментално се отдръпнахме с погнуса. Изчакахме известно време и отново доближихме ямата; трябва да отбележа, че този път изпаренията бяха по-поносими. Фенерите ни очертаха горната част на редица каменни стъпала, просмукани от някаква гадна слуз и оградени от влажни, покрити със селитра стени. Това е и моментът, в който за пръв път имам спомен за устна реч — Уорън се обръща надълго и нашироко към мен с любезния си теноров глас, учудващо невъзмутим на фона на страшната обстановка.

— Съжалявам, че трябва да те помоля да останеш на повърхността — каза ми той, — но би било престъпление да пусна някой с твоя лабилен ум да слезе там, долу. Не си в състояние да си представиш — нито от това, което си чел, нито от онова, което съм ти разказвал — нещата, които ще трябва да видя и върша. Това е дяволска

работа, Картър, и не вярвам, че някой без железни нерви би могъл да издържи докрай и да се завърне жив и психически здрав. Не искам да те обидя и Бог ми е свидетел, че съм доволен да си с мен сега, ала отговорността е в известен смисъл моя, а аз не бих могъл да завлека долу човек като теб, обричайки го на смърт или безумие. Пак ти повтарям — изобщо не можеш да си въобразиш какво представлява онова нещо! Обещавам да те държа информиран по телефона за всяка моя стъпка — виждаш, че имам достатъчно жица да отида до центъра на земята и да се върна обратно!

Все още чувам тези хладно произнесени думи и все още помня възраженията си. Отчаяно желяех да придружа приятеля си в тези гробовни дълбини, но Харли бе неумолим. По едно време дори заплаши да провали експедицията, ако продължа да настоявам; заплаха, която се оказа ефективна, тъй като той единствен държеше ключа за операцията. След като получи неохотното ми съгласие, Уорън вдигна макарата и нагласи инструментите. По негова воля аз взех един от тях и се разположих върху някакъв стар и обезцветен от времето надгробен камък, намиращ се близо до зейналото отверстие. Тогава Уорън стисна ръката ми, нарами намотаната жица и се изгуби в неописуемата гробница.

Около минута виждах светлинката на неговия фенер и чувах шумоленето на жицата, която се влачеше подире му; скоро обаче блещукането изведнъж изчезна, сякаш се бе появил неочакван завой в каменното стълбище, а и звукът секна почти толкова бързо. Бях сам, макар и привързан към незнайните дълбини, чиято усамотена повърхност се зеленееше, потънала в мъртвешко безмълвие под трепкащите лъчи на креещия лунен сърп.

Постоянно поглеждах часовника си на светлината на електрическия фенер и се вслушвах с трескава загриженост в телефонния приемник; но за повече от четвърт час не чух абсолютно нищо. После от слушалката се разнесе слабо пукане и аз извиках с напрегнат глас на приятеля си. Въпреки че бях изпълнен с предчувствия, се оказах напълно неподготвен за думите, които прозвучаха от подземната гробница тъй уплашено и обезпокоено, както никога преди това не бях чувал от устата на Харли Уорън. Той, който ме остави толкова хладнокръвно преди малко, сега се обаждаше отдолу с разтреперан шепот, по-убедителен и от най-силния вик:

— Господи! Ако можеше да видиш това, което аз виждам!

Не съумях да отговоря. Безмълвен, можех само да чакам. След малко неистовият глас се дочу отново:

— Картър, това е страхотно — чудовищно — невероятно!

Този път гласът ми не ми изневери и аз излях в преподавателя порой от възбудени въпроси. Ужасен, непрекъснато повтарях: „Уорън, какво е това? Какво е това?“

Отново прозвуча гласът на моя приятел, все още пресипнал от страх, но сега и с оттенък на отчаяние:

— Не мога да ти кажа, Картър! То е отвъд всякаква идея или представа! Не се осмелявам да ти кажа — никой не би могъл да го знае и да продължи да живее... Велики Боже! Никога не съм си мечтал, че ще зърна подобно нещо!

Пак тишина, с изключение на потока от хаотичните ми запитвания. След това гласът на Уорън, пропит с най-дива и неистова паника:

— Картър! В името на Бога, сложи обратно плочата и се махай оттук, докато можеш! Бързо! Зарежи всичко и бягай навън! Това е единственият ти шанс! Прави каквото ти казвам и не ме карай да ти обяснявам!

Чух добре тези думи, ала бях в състояние само да повтора безумните си въпроси. Около мен бяха гробовете, тъмнината и сенките; под мен — някаква опасност отвъд пределите на човешкото въображение. Ала това бе нищо в сравнение със заплахата, пред която бе изправен моят приятел, и през пелената на страха почувствах смътно възмущение, че той би ме сметнал за способен да го изоставя при подобни обстоятелства. Още пукане и след известна пауза жалостив вик от Уорън:

— Махай се! За Бога, върни плочата обратно и се омитай оттук, Картър!

Нещо в момчешкия жаргон на моя очевидно обзет от паника другар освободи уменията ми. Станах и изкрещях категоричното си решение:

— Уорън, кураж! Идвам долу!

Ала ето че при тези мои думи тонът на моя слушател се превърна в пронизителен вик, който можеше да бъде роден единствено от върховно отчаяние:

— Недей! Не можеш да разбереш! Твърде късно е... и грешката е изцяло моя. Сложи плочата на мястото ѝ и бягай — вече нищо друго не можеш да направиш нито ти, нито някой друг!

Сетне тонът му се промени отново, като този път придоби по-мека окраска, ала долових, че под булото на загрижеността пак бе пропит от нервна възбуда.

— Побързай, Рандолф, побързай — преди да е станало твърде късно!

Опитвах се да не му обръщам внимание; мъчех се да се изтръгна от вцепенението, което ме беше обхванало, и да изпълня обета си да се втурна долу в негова подкрепа. Ала ето че следващият шепот ме намери все така бездеен и окован във веригите на парализиращ ужас.

— Картър — побързай! Няма смисъл — трябва да тръгнеш — по-добре един, отколкото двама — плочата...

Пауза, пукания, сетне отново немощният глас на Уорън:

— Почти е свършено... покрий тези дяволски стъпала и спасявай живота си... губиш време. Сбогом, Картър! Няма да се видим отново!

Тук шепотът на Уорън се превърна във вик; вик, който изведнъж прерасна в писък, изпълнен с всичкия ужас на вековете...

— Боже мой!!! Тези адски същества — та те са ЛЕГИОНИ!!! Господи! Махай се! Махай се! МАХАЙ СЕ!!!

Сетне настъпи тишина. Не зная колко безкрайни епохи седях вцепенен; шепнещ, мълвящ, зовящ, крещящ в телефона. Отново и отново през тези епохи аз шепнех и мълвях, зовях, виках и крещях: „Уорън! Уорън! Отговори ми — там ли си?“

И точно тогава ме връхлетя върховният ужас — невероятното, немислимото, почти неизразимото. Споменах, че сякаш бяха изминали епохи, откакто Уорън изкрещя последното си обезнадеждено предупреждение, както и че моите собствени викове сега разрушаваха тайнственото безмълвие. Ала след известно време се появи ново пукане в слушалката и аз инстинктивно напрегнах слуха си до краен предел. Отново извиках: „Уорън, там ли си?“ и в отговор чух онова, което спусна мрачния воал над моя разсъдък. Не, господа, не се опитвам да обясня това нещо — този глас, — нито мога да се осмеля да го опиша подробно, защото още първите думи взривиха съзнанието ми и създадоха умствена пустота, простираща се до времето на събуждането ми в болницата. Трябва ли да спомена, че гласът беше

дълбок, кух, пихтиест, далечен, неземеи, нечовешки, обезпльтен? Какво да кажа? Това бе краят на моите преживявания, това е краят и на моя разказ. Чух го и не зная нищо повече — чух го, застинал и вцепенен в това незнайно гробище в падината, сред ронещите се плочи и порутените надгробни камъни, противната растителност и зловонните изпарения, чух го добре от затътените гльбини на този отворен пъклен гроб, докато наблюдавах танца на безформените лешоядни сенки под прокълнатата чезнеща луна.

Ето какво изрече онзи кошмарен глас:

— Глупако, Уорън е МЪРТЪВ!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.